

JMENUJU SE JAKOB OSTMANN. JE MI ŠESTATŘICET A UŽ ČTRNÁCT let žiju na Krétě. Tady jsem si začal říkat Jakovos Anatonis, ale všichni moji přátelé mi říkají jednoduše *Jak*. Nikoli anglicky *Jack*. A taky to nemá nic společného s tibetským buvolem, který se rovněž nazývá *jak*.

Bydlím v malé vesnici Melambes nad Agia Galini na jižním pobřeží Kréty. Po letech příležitostných prací ve sklenících při sklizni hroznů a oliv, poté co jsem pracoval jako číšník, rybář, tesař, zedník (a bůhvíco ještě), se nyní živím jako „čmuchar na volné noze“.

Moje kancelář stojí v Agia Galini mezi rybí tavernou a obchodem se suvenýry. Není moc frekventovaná, protože se tu neděje nic, co by si místní mezi sebou nevyřešili sami. A tak každé ráno nasedám na motorku svého přítele Steliose a sjíždím po serpentínách dolů do Agia Galini, kde s lahví *tsikoudie* trávím den za svým psacím stolem nebo naproti v kafeniu starého Stefanose a povídám si se známými v naději, že vývěsní štít s nápisem *PRIVATE INVESTIGATIONS* přiláká potenciální zákazníky. Někdy si přivydělám několik drachem, když se Steliosem vyrazím na ryby. On to bere jenom jako hobby, poněvadž na svých dvou rybářských člunech má lidi, kteří pro něj pracují. Třetím člunem nechává vozit turisty na sousední pláži, což mu vynáší víc než rybolov. Na ostatní živobytí mu vydělává hotel uprostřed Agia Galini, kde – většinou stejně nečinně jako já – sedí za psacím stolem v recepci. Má ovšem víc zákazníků, a tak si může dovolit velkorysejší životný styl. Vlastní nejen dvě auta a motorku, s níž jezdím skoro výlučně já, ale taky si může dovolit zvát mě skoro každý den na večeři. Scházíme se přesně v devět bez předchozí domluvy v jeho lokále a večer trávíme spolu. Na mé spo-

radické pokusy oplatit mu jeho velkorysost odpovídá vždy lapidárně: „Však na to ještě jednou dojde...“ Stelios je chlap jako medvěd. Měří metr osmdesát pět, tedy asi jako já, ale je podstatně rozložitější. Jeho kučeravé vlasy jsou zrovna tak tmavé jako plnovous. Má obrovské ruce, ale když mi před pár lety vytahoval z prstu třísku, kterou jsem si zadřel na jeho člunu, ukázalo se, že jsou i široké a jemné. Sice jsem ještě nikdy neviděl Steliose rozzuřeného, ale v takovém případě je lepší být na jeho straně, tedy té bezpečnější.

I k mé přítelkyni Marice mě poutá něco, co tady nechci rozvádět do podrobností. Snad jenom tohle: ne každý večer se vracím do svého staromládeneckého bejváku v Melambes. A ona je jediná, kdo smí moje jméno zdobňovat. Podle stupně její momentální náklonnosti jsem pak *Jaki*, nebo dokonce *Jakaki*. Marika je štíhlá, a přece nepostrádá veškeré ženské atributy, jež ráda zvýrazňuje oblečením na vesnici jako Agia Galini dost odvážným. Dlouhé hnědé vlasy jí rámují trochu orientální obličej, na němž mě už na první pohled upoutaly tmavohnědé, skoro černé oči a vyšpulené rty.

Svou přízeň mi poskytuje téměř neomezeně, ale s časem už je to horší, neboť vedle svého krámu s uměleckými a řemeslnými výrobky se věnuje neustále se měnící mužské společnosti a s úspěchem i cizineckému ruchu. To jí opět umožňuje píchnout mi občas finanční injekci. A když se ve mně přece jen někdy probudí pocit, jemuž se obecně říká žárlivost, taky mě odbude tou známou větou: „Však na to ještě jednou dojde...“

Tudíž se momentálně nacházím v situaci, že vyžiju a nemusím přitom moc pracovat, i když musím přiznat, že si někdy připadám jako parazit. Ale jsem si jistý, že jim to oběma jednou budu schopn do haléře splatit.

DALŠÍ HLAVNÍ POSTAVY:

Aristidis Rousakis

se předčasně rozloučí se životem a zanechá po sobě nejen smutek.

Despina Kolyvakisová

je klientka, kterou není radno podceňovat, a to v žádném ohledu.

Matheos Rousakis

je víceméně nepřítomen a nejeví valný zájem o své dědictví.

Serafis Rousakis

má štěstí ve hře i v lásce a spoléhá na ně –, až ho štěstí opustí.

Achilleas Rousakis

si dokáže užívat i navzdory nepříznivým okolnostem, ale za málo peněz málo muziky.

Margarita Kolokotronisová

včetně svých rodičů ztělesňuje ony peníze...

Sophoklis Kolokotronis

je Margaritin otec, navíc úspěšný obchodník a krutý patriarcha (jak o něm všichni říkají).

Adriani Kolokotronisová

je Margaritina matka a má výhrady vůči všemu, co nepatří do jejích kruhů.

Stefanos

vede svoje kafenio a občas i poněkud oplzlé řeči.

Tassos

je k dispozici pro všechny případy a má formát malé návnady pro velké ryby.

Thanassis Plakakis a Jorgos Trellas

jsou policisté a projevují mi přízeň (podporovanou z mé strany občas darovanou whisky). Jestli jsou homosexuálové, to se čtenář z této knihy nedozví!

Inspektor Michalis Andreadis

je také policista a přinejmenším zpočátku mi přízeň neprojevoval (nepije, každopádně ne ve službě).

Jerome Lavallier a Marco Mocante

jeden Francouz, druhý Španěl, nemají mě zrovna v lásce. Každopádně nevynechají jedinou příležitost, aby mi to dali razantně najevo.

Menelaos Kastritsas

sdílí pocity svých zaměstnanců, je zdvořilý a zamklý.

VEDLEJŠÍ ROLE:

- tři lékaři, kteří mi, ovšem každý svým způsobem, pomůžou pohnout se z místa,
- velkorysý hostinský Theodoros, pro něhož jsou dluhy ze sázek otázkou cti,
- štěstí, které se mě drží i přes všechna protivenství týkající se mé tělesné schránky,
- náhoda, jež mi sice působí bolest na duši, ale přesto je mi nápomocna,
- věci, kterých díky štěstí zůstávám do třetice ušetřen,
- oheň, s níž si zahrávám.

1

BYL ÚPLNĚ BĚŽNÝ SRPNOVÝ DEN, ASI TAK SEMD HODIN RÁNO. Tuhle dobou slunce ještě nemá takovou spalující sílu jako v poledne. Cikády spaly na olivovnicích, těsně přilepené k jejich větvím a listům. Výběžky hor Siderotas se tu svažují k Libyjskému moři dost strmě. Panovalo bezvětrí a hladina byla klidná, jako kdyby na ni někdo vylil olivový olej. Silnice z Agia Galini do Melambes se vine v úzkých serpentinách nahoru do kopce jako had. Při cestě vzhůru se skoro za každou zatáčkou objeví úchvatný výhled na pohoří Ida, větrem a deštěm vyhlazené vrcholy skal, které se v důstojném klidu třpytí ve slunci. Celý tento výjev umocňuje nekonečná dálka moře. Za naprosto jasného počasí máte dojem, že vidíte až do Afriky. Když je trochu mlhavo jako dnes, je vidět přinejmenším na oba předsunuté „Suchary“ – tak se říká ostrovům Paximadia, které za své jméno vděčí suchu, jež na nich vládne. Kvůli nedostatku pitné vody žijí na ostrovech pouze krysy, myši a ptáci. Rybáři z Agia Galini a dalších pobřežních vesnic využívají zálivy ostrovů jako noční kotviště.

Čím výš po serpentinách stoupáte, tím víc je toho k vidění z Agia Galini, husté zástavby bílých domů, táhnoucích se nahoru do svahu v úzkém zářezu mezi výběžky hor. Vesnice leží jako amfiteátr nad velkým přístavištěm s dlouhými zalomenými moly, v jejichž stínu se líně houpají plachetní jachty a rybářské čluny přivázané na kotevních lanech. Přístav se i při sebesilnějším větru oprávněně pyšní svým názvem Agia Galini – „Svaté ticho moře“.

Tenké čáry, které v moři domů vyřezávaly úzké uličky, byly z hor už sotva znatelné. V tuhle denní dobu je tam ještě klid, ale za pár

hodin v nich propukne čilý ruch. Obec se za poslední roky proměnila z ospalé rybářské vesnice v oblíbenou turistickou destinaci. Hlučnou, podnikavou a pro její obyvatele výnosnou. Ale toho si tady nahoře nikdo nevšiml, odtud byla vidět jenom idylická vesnice mezi skalami a mořem.

Manolis Perivolakis, listonoš zdejšího rajonu, ty krásy všude kolem sebe nevnímal. Jako každé ráno vyjel i dnes ve staré šedivé dodávce po silnici do Melambes, Saktourie a dalších malých vesnic rozložených po jižním svahu Siderotas s vyhlídkou na Libyjské moře. Jeho trasa obyčejně končila v poledne ve Spili, okresním městě ve vnitrozemí ostrova.

I Manolis už pamatoval lepší časy. Vždyť mu bylo skoro šedesát, hlavu měl holou, knírek se mu sice ještě drže nakrucoval, ale stihl už parádně zešedivět. Oblečení měl ošoupané a potrhané. Pískal si melodii, kterou doloval z autorádia praskajícího v důsledku atmosférických poruch, a tůkal si přitom do rytmu tance *pentozalis* na palubní desku. Byl nádherný den a jeho nezajímalo nic než to, že v autě veze jako vždycky jenom pár dopisů a balíčků a že je musí doručit. Řeckou poštu vyšla nafta určitě na víc, než kolik vyinkasovala za těch pár zásilek, ale byl to snad Manolisův problém?

Gumy jen kvičely, jak řezal další zatáčku. A zatímco se snažil jednou rukou udržet vůz pod kontrolou, druhou se pokoušel – a zaměřoval na to většinu své pozornosti – naladit příjem, protože smutná píseň *Maminko, až přijdou kamarádi* od Nikose Xylourise se v tom vrčení a rámusení motoru úplně ztrácela. Výkon těch několika málo vysílačů na jihu Kréty nebyl nic moc a radiový signál pořád něco rušilo. Když potom zase stočil zrak na silnici, zkameněl hrůzou a instinktivně dupl na brzdu. Auto nadskočilo pravou stranou, pak zas dopadlo na všechna čtyři kola, a dřív než ho řidič stihl zastavit, přejelo překážku, která se tu zničehonic objevila.

Manolis Perivolakis hlasitě zaklel a motor mu mezitím chcípl. Prudce otevřel dveře, vyběhl z auta, vrátil se několik kroků zpět a už první pohled potvrdil jeho obavy: tou překážkou byl člověk. Právými koly přešel muže ležícího na břiše, jehož hlava a ramena visely ze strmého silničního náspu. Manolis Perivolakis už toho v životě viděl hodně, nepříjemného pohledu se nijak zvlášť neobával. Ale při pohledu na tohoto příšerně zřízeného mrtvého muže celý zesinal. V nastalé hrůze si přesto s obrovskou úlevou uvědomil, že on se svou dodávkou jeho smrt nezavinil, protože muž měl hrud' a krk na cucky a všude byla krev. Obešel nebožtíka, sehnul se a podíval se mu do znetvořeného obličeje.

„Panebože,“ zamumlal zděšeně, „to je přece Vatrachos!“

STARÝ STEFANOS SE PŘIŠOURAL A NA MALÝ, MODŘE NALAKOVANÝ stolek přede mě postavil čtvrtý šálek kávy. Se svými dlouhými šedivými vlasy sahajícími až po ramena a bujným knírem vypadal jako hipík, který přetrval do dnešních dnů. Na zduřelém nose připomínajícím květák mu seděly brýle s tlustými skly a za nimi se leskly dvě světle modré oči. I jeho oblečení bylo ve stejném duchu, dlouhou sepranou košili bez límečku nosil volně přes záplatované džíny a na bosých nohou měl sešmajdané sandály.

„Krásné dobré ráno!“

„Co může bejt na tomhle ránu krásnýho?“

Po vydatné pařbě se Steliosem jsem vůbec neodjel domů do Melambes, přenocoval jsem na podlaze za psacím stolem ve své kanceláři. A záhy mě probudil naprosto pošetilý smysl pro povinnost. Obava, že by časný zákazník odešel s nepořízenou, kdyby našel dveře mé kanceláře zavřené, byla samozřejmě zhola zbytečná. Takže jsem seděl naproti ve Stefanosově starém kafeniu, posledním svého druhu v agiagalinském světě nových elegantních kaváren, a zaháněl duchy spánku. Ten mizera Stelios si teď ještě vyspával, a to mě štválo ze všeho nejvíc. A taky to, že si hoví ve vlastní posteli ve vlastním hotelu o pár ulic dál nahoře ve vesnici, zatímco já si po noclehu na tvrdé podlaze připadám, jako kdyby mě lámali kolem.

Kafenio a má kancelář stojí na ulici, která vede paralelně s hlavní třídou vedoucí od středu vesnice dolů k přístavu.

Stefanos na mě vesele zamrkal.

„Jen se podívej na ty hezký holky, co tu chodí kolem! To je na tomhle ránu to krásný!“

Co se toho týče, měl pravdu! Než jsem vypil první tři šálky kávy, přešly okolo mě tucty mladých a spoře oděných turistek, jež dosud přemáhaly následky diskotékové noci a unavené oči chránily před světlem slunečními brýlemi. Ale ty jsem registroval jen tak na okraj svého profesního zájmu, poněvadž žádná se u mých dveří pochopitelně nezastavila, natož aby chtěla vejít dovnitř. Všechny směřovaly do východní části vesnice, kde se rozkládala vcelku obyčejná pláž, v podpaží svíraly slaměné rohožky a v taškách s věcmi na koupání si nesly opalovací olej a nejnovější číslo časopisu *Freundin*, které se ve vesnici dalo koupit. Tam se budou celý den grilovat pod žhavým sluncem a své namáhavé nicnedělání přerušit nanejvýš studeným drinkem nebo melounem s ledem v některé z plážových taveren. Tamní číšníci si při té příležitosti rádi domluví na večer schůzku v jedné z přístavních kaváren, kde hraje muzika a odkud už není daleko k plážovým lehátkům někde ve tmě. I v leckteré hotelové posteli budou ráno zpod deky vykukovat dvě hlavy. Ach, ten překrásný čas dovolených!

Ze snění mě vytrhl Stefanos.

„Ani nechci vědět, kolikrát se za tuhle noc oddávaly nekalostem!“

„Stefanosi, ty kozle jeden starej, to ani ve svém věku nedokážeš myslet na nic jinýho?“

I já jsem si měl radši v noci užívat s Marikou než chlastat se Steliosem. Bylo by mi teď podstatně líp. Jenže Marika měla práci. Svůj obchůdek s uměleckými předměty zavřela už brzy a dvakrát okolo nás prošla, když jsme popíjeli před putykou. Měla ovšem doprovod, což Stelios záměrně přehlédl, stejně jako já. Nelíbilo se mu ani v nejmenším, jak si Marika vydělává na živobytí, ale jak říkal: „Už jí bylo osmnáct a já nejsem její táta.“ Stelios projevoval víc tolerance než já.

„A proč bych na to neměl myslet, Jaku?“ Stefanos se nechal unést vzpomínkami a v tomto duchu odpověděl: „Všichni muži na to myslí, a hlavně na Krétě. Když jsem byl mladší, tak jsem na to nejen myslel, ale taky to dělal.“ A na potvrzení svých slov zapískal na skupinku turistek, ty ho ovšem ignorovaly. Namakaní instruktoři surfování nebo mladí číšníci je přirozeně zajímali víc než starý Stefanos.

„Ty ses minul povoláním, měl jsi být filozofem!“

„Ty mi něco povídej! Tenhle obor jsem dokonce studoval plných pětadvacet semestrů. Můj problém byl, že i na univerzitě jsem myslel pořád jenom na to jedno. A proto jsem od všech zkoušek vyletěl.“

Díval jsem se za ním, jak se šourá do svého starého kafenia. Přišlo mi moc namáhavé uvažovat o tom, jestli Stefanos vůbec někdy viděl nějakou fakultu zevnitř, a tak jsem se radši intenzivně věnoval léčení své kocoviny a strávil dopoledne ve společnosti několika skleňek raki.